

Vlaamse overheid
Beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur
en hergebruik van overheidsinformatie
Afdeling openbaarheid van bestuur
Havenlaan 88, bus 20
1000 BRUSSEL
T : 02 553 57 25
Mail: openbaarheid@vlaanderen.be

Dossiernummer: OVB/2021/096bis

DE BEROEPSINSTANTIE - Afdeling openbaarheid van bestuur

Bevoegdheid beroepsinstantie

Het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 tot oprichting van de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie.

Voorafgaande procedure

Op 28 januari 2021 diende ■■■ een verzoek in bij de VRT om een kopie te verkrijgen van de publieke communicatie en informatie die de VRT heeft gevoerd en beschikbaar gesteld met betrekking tot het beroep dat door de Ministerraad bij het Grondwettelijk Hof van België op 5 december 2019 is ingesteld tot vernietiging van het decreet van het Vlaamse Gewest van 26 april 2019 “tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de uitrol van digitale meters en tot wijziging van artikel 7.1.1, 7.1.2 en 7.1.5 van hetzelfde decreet” voor wat het jaar 2020 betreft.

Vanuit de VRT werd niet gereageerd op voormeld openbaarheidsverzoek.

Op 23 februari 2021 diende verzoeker een beroepschrift in tegen de ontstentenis van beslissing van de VRT.

De beroepsinstantie oordeelde met haar beslissing d.d. 12 maart 2021 dat het beroep als ontvankelijk en gegrond moest worden beschouwd.

Met het arrest van de Raad van State nr. 256.704 van 7 juni 2023 werd voormelde beslissing van de beroepsinstantie van 12 maart 2021 vernietigd.

Ten gevolge van de tussenkomst van voormeld arrest van de Raad van State d.d. 7 juni 2023, wordt er opnieuw uitspraak gedaan door de beroepsinstantie over dit dossier.

Ontvankelijkheid van het beroep

Het oorspronkelijk verzoek dateert van 28 januari 2021.

Artikel II.40, § 1, eerste lid, van het bestuursdecreet van 7 december 2018 luidt:

“De aanvraag [tot openbaarmaking] wordt per brief, e-mail of, in voorkomend geval, webformulier ingediend bij de overheidsinstantie die het bestuursdocument bezit.”

In de parlementaire bespreking van voormeld decreetartikel uit het Bestuursdecreet is vermeld dat de burger de mogelijkheid krijgt om zijn aanvraag via brief of elektronisch bericht in te dienen. Gelet op de huidige moderne communicatiemiddelen is het wenselijk om de mogelijkheden van de e-mail of een webformulier op te nemen, waardoor de behandeling van de aanvragen vlotter kan verlopen.

Om die reden mag een aanvraag ook in een e-mail worden gericht aan de overheidsinstantie in kwestie.

De Raad van State stelt evenwel in arrest nr. 256.704 van 7 juni 2023 het volgende daaromtrent:

“Daarmee is echter niet gezegd is dat de aanvrager elk e-mailadres met de domeinnaam van de betrokken overheidsinstantie mag gebruiken en al zeker niet in het geval van een bestuur met een omvang, zoals in casu het geval is voor de VRT.

Dit aannemen, zou net een obstakel opwerpen voor het door de decreetgever beoogde vlotter verloop van het onderzoek van de aanvraag door de overheidsinstantie. Een efficiënte organisatie van de diensten is met een laagdrempelige aanvraagprocedure verzoenbaar. Naast een “versoepeling van de administratieve lasten voor de burgers” is “de vereenvoudiging van de administratieve procedures” voor de decreetgever “een constante bekommernis”; de mogelijkheden van e-mail en webformulier zorgen ervoor dat “de behandeling van de aanvragen vlotter kan verlopen” (memorie van toelichting bij artikel II.40 in het ontwerp van bestuursdecreet, Parl.St. VI.Parl. 2017-18, 1656/1, 70).

De VRT heeft aldus, om te voldoen aan haar verplichtingen op het vlak van de passieve openbaarheid, gezorgd voor een toegankelijk webformulier en een uniek e-mailadres voor de burger die zijn aanvraag digitaal wil indienen en een welbepaald, specifiek postadres voor de burger die zijn aanvraag per brief indient. Door een dergelijk gecentraliseerd aanvraagpunt, kan de VRT ervoor zorgen dat elke aanvraag correct wordt ontvangen en tijdig wordt geregistreerd met het oog op verwerking vóór aanvang van de beroepstermijn; dat ze vervolgens door de bevoegde, daartoe door haar aangestelde personeelsleden tijdig wordt afgehandeld en dat ze, in het bijzonder, getoetst wordt aan de uitzonderingsgronden op de openbaarheid van bestuursdocumenten. Dit alles ook “zo snel mogelijk”, zoals de decreetgever het haar vraagt luidens artikel II.43, § 1, tweede lid, van het bestuursdecreet. Aan die uniforme procedure is afdoende bekendheid gegeven op haar website, wat de geschikte plaats is voor precies de burger die zijn aanvraag digitaal wil indienen.

Voor aanvragen die naar een ander e-mailadres worden verstuurd, ontbreekt elke waarborg – ook voor de aanvrager – dat ze tijdig worden opgemerkt, geregistreerd en “zo snel mogelijk” worden onderzocht, inzonderheid wat de vereiste toets betreft aan de uitzonderingsgronden, met het oog op een inwilliging of een afwijzing.”

De beroepsinstantie stelt in casu vast dat verzoeker zijn oorspronkelijk openbaarheidsverzoek stuurde naar de volgende mailadressen: politiek@vrtnews.be, sociaal-economisch@vrtnews.be, en maatschappij@vrtnews.be en dus inderdaad niet het voorgeschreven e-mailadres klachtenprocedure@vrt.be gebruikte.

De VRT heeft op haar website (<https://www.vrt.be/nl/contact/openbaarheid-bestuur>) aangegeven welke communicatiekanalen beschikbaar zijn voor aanvragen tot openbaarmaking van een bestuursdocumenten: Daar wordt expliciet een postadres, een specifieke klantenmodule (zie <https://www.vrt.be/nl/contact/openbaarheidbestuur/>), alsook het e-mailadres klachtenprocedure@vrt.be vermeld. Verzoeker heeft geen van deze drie opties gebruikt.

Doordat de aanvrager geen gebruik heeft gemaakt van de specifiek ter beschikking gestelde communicatiekanalen bij de VRT, heeft de VRT niet de mogelijkheid gehad om de aanvraag zo snel mogelijk in een register te noteren en de aanvraag overeenkomstig de artikelen II.42 en II.43 van het bestuursdecreet binnen de decretaal voorgeschreven termijn te onderzoeken en te beantwoorden.

De beroepsinstantie stelt dus vast, in uitvoering van het arrest nr. 256.704 van de Raad van State, dat er in deze specifieke casus nooit een ontvankelijk openbaarheidsverzoek werd ingediend door verzoeker, waardoor de VRT nooit de kans werd geboden om een antwoord te formuleren op het openbaarheidsverzoek d.d. 28 januari 2021.

Bij gebrek aan ontvankelijk openbaarheidsverzoek vanwege verzoeker, is het ingediende beroepschrift bij de beroepsinstantie dan ook **onontvankelijk**.

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Het beroepschrift van ■■■ d.d. 23 februari 2021 tegen de ontstentenis van beslissing vanwege de VRT wordt als onontvankelijk beschouwd.

Brussel, 15 september 2023

Voor de beroepsinstantie,
afdeling openbaarheid van bestuur,

Bruno ASSCHERICKX
Voorzitter